

Skolerådets arbejde
vedrørende ungdomsskolens
heltidsundervisning

Den 2. februar 2012

Skolerådets arbejde

- Et uafhængigt formandskab (5 medlemmer)
- 21 medlemmer (interesseorganisationer)
- Rådgivning til ministeren – men også til kommuner og skoler
- Evalueringer og undersøgelser på folkeskole- og ungdomsskoleområdet

Skolerådets opgaver

- Følge og vurdere samt rådgive undervisningsministeren om:
 - det faglige niveau
 - den pædagogiske udvikling
 - elevernes udbytte af undervisningen
 - bekæmpelse af elevers negative sociale arv
 - integration af elever med anden etnisk baggrund end dansk

Om formandskabets rådgivning

- Baseres på analyser og dokumentation af forholdene i danske skoler, men også på analyser fra andre lande
- Vi vil bidrage til udviklingen af en samlet model for vurdering af kvaliteten i folkeskolen
- Vi bestræber os på at formidle viden, dokumentation og vurderinger til alle relevante aktører i og omkring skolen

Udfordringer i folkeskolen

- Mange elever mangler grundlæggende faglige kompetencer
- Ringe alsidige kompetencer og forældreopbakning
- Folkeskolen bryder ikke negativ social arv
- Faglig udvikling og motivation falder

Heltidsundervisning – Vigtigt alternativ

- Eleverne har typisk personlige, sociale eller faglige problemer, og har oplevet sociale og faglige nederlag i folkeskolen, har flere skoleskift bag sig og har perioder uden skolegang. Desuden har eleverne ofte lavt selvværd, begrænsede sociale kompetencer, og har generelt oplevet svigt i familien.

Evalueringen af ungdomsskolens heltidsundervisning

- Resultater
 - Vigtigt skolealternativ
 - Formålet med undervisningen er uklar
 - Lærernes didaktiske og specialpædagogiske kompetencer
 - Overgang til ungdomsuddannelse

Rammer for heltidsundervisning

- Vægtning
- Beskrivelse af formålet
- Faglige krav

- Formålet med undervisningen er ikke klart beskrevet i lovgivningen, samt at der typisk ikke opstilles eksplicite læringsmål for de undervisningsaktiviteter, der foregår i heltidsundervisningen.
- Den lokale definition af det overordnede formål med undervisningen fokuserer primært på social og personlig udvikling frem for faglig udvikling og videre uddannelse.

Ledernes opfattelse af det primære mål for eleverne i heltidsundervisning (procent)

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Personlig og social udvikling	98	2	-	-
Udvikling af større selvtillid	85	5	-	-
Kunne mestre et normalt arbejdsliv	87	13	-	-
Blive i stand til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse	69	29	2	-
Udvikle sig fagligt, så det er muligt at bestå folkeskolens afgangsprøve	41	44	11	3

Kilde: EVA (2010): *Evaluering af ungdomsskolens heltidsundervisning.*

Piger klarer sig dårligere end drengene. En større andel starter ikke på en ungdomsuddannelse, og flere piger er på overførelsesindkomst.

- Forklaringer kan være, at tilbuddene i heltidsundervisningen traditionelt har været **tilpasset drenge** og dermed ikke i samme omfang er målrettet pigerne. Undersøgelsen påpeger, at pigerne har andre interesser, hvilket har betydning for deres videre uddannelse og jobmuligheder, idet at deres interesser ikke kan omsættes i erhverv i samme grad som typiske mandeerhverv. **De unge piger vil eksempelvis være smykkedesigner, passe dyr, være pædagog eller frisør, men de kan ikke nødvendigvis honorere de faglige krav, der stilles på disse uddannelser og i de erhverv.**

Eleverne vægter lærernes (personlige) engagement højt.

- Lærerne udviser et stort engagement i eleverne og deres hverdag
- Lærerne nærmere sig eleverne ved at tage udgangspunkt i fælles interesser i deres samtaler
- Lærerne laver forskellige aktiviteter sammen med eleverne – enten planlagte eller mere spontant
- Humor indgår som en facet i undervisningen. Interviewene tyder på at sidst nævnte har en særlig positiv betydning for drengene.

- Forskningslitteraturen beskriver den gode lærer som en lærer der ikke blot er personligt engageret men også har en række **pædagogiske og didaktiske handlemuligheder**. Som en måde at professionalisere lærerne i heltidsundervisningen kan det være relevant med en større opmærksomhed og bevidsthed omkring disse **didaktiske og pædagogiske kompetencer**. Ligeledes kan det være relevant at understøtte lærernes arbejde gennem professionelle støttefunktioner bl.a. i form af teamsamarbejde og supervision af lærerne.

Sammenhæng med specialpædagogiske tilbud

- Er heltidsundervisningen et specialpædagogisk tilbud?
- Visitation
- Kompetencer
- Kommunalt fokus – kvalitetsrapporter
- Dokumentation

Samarbejde med folkeskolen

- Motivation
- Sammenhæng mellem undervisningstilbud
- Overgang til ungdomsuddannelse

Status to år efter eleverne har afsluttet folkeskole eller heltidsundervisning (procent)

	Folkeskole	Heltids- undervisning
Under uddannelse	76	32
Beskæftiget	14	30
Overførselsindkomst	10	38

Kilde: EVA (2010): *Evaluering af ungdomsskolens heltidsundervisning.*

Kan ressourcerne til heltidsundervisningen anvendes på anden vis?

- Er placeringen på ungdomsskoler udenfor de almindelige folkeskoler afgørende for elevernes positive opfattelse af undervisningsformen?
- eller kan samme fleksible undervisningsform organiseres som en del af udvalgte folkeskoler i kommunerne?

Der er behov for en fælles diskussion af, hvor meget det faglige skal vægtes i forhold til det sociale og personlige i heltidsundervisning?

Der skal stilles tydeligere krav og forventninger til, at langt flere af disse unge også skal have en uddannelse – og et fagligt fundament for at kunne tage en uddannelse?

Der er behov for, at formålet med heltidsundervisning beskrives særligt fra ungdomsskolens øvrige formålsbeskrivelse og aktiviteter?

Lærerne specialpædagogiske kompetencer bør vægtes højere - set i lyset af elevgruppens karakter som socialt, personligt og fagligt udsatte.

Tydelig synlig ledelse

- Anerkendelse af ungdomsskolens heltidsundervisning som en niche i en palet af kommunale indsatser for børn og unge med særlige behov – skal I fortsat arbejde for.
- Brug de fleksible lovmæssige rammer
- Skab partnerskab
- Tage ledelsesansvaret på jer